

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
Μ.ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Γιώργης Παυλόπουλος

«Τα Αντικλείδια»

Η Ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή.
Πολλοί κοιτάζουν μέσα χωρίς να βλέπουν
τίποτα και προσπερνούν. Όμως μερικοί
κάτι βλέπουν, το μάτι τους αρπάζει κάτι
και μαγεμένοι πηγαίνουν να μπουν.
Η πόρτα τότε κλείνει. Χτυπάνε μα κανείς
δεν τους ανοίγει. Ψάχνουνε για το κλειδί.
Κανείς δεν ξέρει ποιος το έχει. Ακόμη
και τη ζωή τους κάποτε χαλάνε μάταια
γυρεύοντας το μυστικό να την ανοίξουν.
Φτιάχνουν αντικλείδια. Προσπαθούν.
Η πόρτα δεν ανοίγει πια. Δεν άνοιξε ποτέ
για όσους μπόρεσαν να δουν στο βάθος.
Ίσως τα ποιήματα που γράφτηκαν
από τότε που υπάρχει ο κόσμος
είναι μια ατέλειωτη αρμαθιά αντικλείδια
για ν' ανοίξουμε την πόρτα της Ποίησης.

Μα η Ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή.

«Τα Αντικλείδια», 1988

A. Ο Παυλόπουλος, μιλώντας για την ποίηση και το έργο του, σημειώνει «*Νομίζω ότι δεν υπάρχει κανένας ορισμός για την Ποίηση. Ωστόσο ας μου επιτραπεί να τη φαντάζομαι και να την ονειρεύομαι σα μια πόρτα ανοιχτή*». Με βάση το παραπάνω, και σε συνδυασμό με το ποίημα που σας δόθηκε, ποιες αντιλήψεις εκφράζει ο Παυλόπουλος για την Ποίηση;

Μονάδες 15

B.1. Στο ποίημα χρησιμοποιείται το σχύμα του κύκλου: ο πρώτος στίχος κλείνει και το ποίημα. Πώς συμβάλλει το σχήμα αυτό στη μετάδοση της βασικής ιδέας του ποιήματος;

Μονάδες 20

B.2. Το ποίημα χαρακτηρίζεται από γλωσσική απλότητα και σαφήνεια. Ποιοι εκφραστικοί τρόποι δημιουργούν αυτή την εντύπωση; Να δώσετε δύο παραδείγματα για κάθε περίπτωση εξηγώντας τη λειτουργία τους μέσα στο ποίημα.

Μονάδες 20

Γ. «Ίσως τα ποιήματα που γράφτηκαν/ από τότε που υπάρχει ο κόσμος/ είναι μια ατέλειωτη αρμαθιά αντικλείδια/ για ν' ανοίξουμε την πόρτα της Ποίησης». Να σχολιάσετε τους παραπάνω στίχους σε 150-170 λέξεις.

Μονάδες 25

Δ. Πώς περιγράφουν ο Ελύτης και ο Παυλόπουλος αντίστοιχα τη διαδικασία της ποιητικής δημιουργίας; Σε ποια σημεία ανιχνεύετε κοινές αντιλήψεις και συμβολισμούς ως προς τον τρόπο θεώρησης της Ποίησης από τους δύο ποιητές;

Μονάδες 20

Οδυσσέας Ελύτης

«Ρήμα το Σκοτεινόν»

Είμαι άλλης γλώσσας, δυστυχώς, και Ηλίου του Κρυπτού ώστε
Οι όχι ενήμεροι των ουρανίων να μ' αγνοούν. Δυσδιάκριτος
Καθώς άγγελος επί τάφου σαλπίζω άσπρα υφάσματα
Που χτυπιούνται στον αέρα και μετά πάλι αναδιπλώνονται

Κάτι να δείξουν, ίσως, τα θηρία μου τα χωνεμένα ώσπου τελικά
Να μείνει ένα θαλασσοπούλι τ' ορφανό πάνω απ' τα κύματα

Όπως και έγινε. Όμως χρόνια τώρα μετέωρος κουράστηκα
Κι έχω ανάγκη από γης που αυτή μένει κλειστή και κλειδωμένη
Μάνταλα πόρτες κρυφακούσματα κουδούνια· τίποτε. Α
Πιστευτά πράγματα μιλήστε μου! Κόρες που εμφανιστήκατε κατά
καιρούς
Μέσ' απ' το στήθος μου κι εσείς παλαιές αγροικίες
Βρύσες που λησμονηθήκατε ανοιχτές μέσα στους αποκοιμισμένους
κήπους
Μιλήστε μου! Έχω ανάγκη από γης
Που αυτή μένει κλειστή και κλειδωμένη

Έτσι κι εγώ, μαθημένος όντας να σμικρύνω τα ιώτα και να
μεγεθύνω τα όμικρον
Ένα ρήμα τώρα μηχανεύομαι· όπως ο διαρρήκτης το αντικλείδι του
Ένα ρήμα σε -άγω ή -άλλω ή -εύω
Κάτι που να σε σκοτεινιάζει από τη μία πλευρά εωσότου
Η άλλη σου φανεί. Ένα ρήμα μ' ελάχιστα φωνήεντα όμως
Πολλά σύμφωνα κατασκουριασμένα κάππα ή θήτα ή ταυ
Αγορασμένα σε συμφερτικές τιμές από τις αποθήκες του Άδη
Επειδή, από τέτοια μέρη ευκολότερα
Υπεισέρχεσαι σαν του Δαρείου το φάντασμα ζωντανούς και
πεθαμένους να κατατρομάξεις

Εδώ βαρεία μουσική ας ακούγεται. Κι ανάλαφρα τα όρη ας
Μετατοπίζονται. Ωρα να δοκιμάσω το κλειδί. Λέω:
κ α τ α ρ κ υ θ μ ε ύ ω
Εμφανίζεται μεταμφιεσμένη σε άνοιξη μια παράξενη αγριότητα
Με παντού βράχια κοφτά κι αιχμηρά θάμνα
Ύστερα πεδιάδες διάτρητες από Δίες κι Ερμήδες
Τέλος μια θάλασσα μουγγή σαν την Ασία
Όλο φύκια σχιστά και ματόκλαδα Κίρκης

Ὡστε λοιπόν, αυτό που λέγαμε "ουρανός" δεν είναι· "αγάπη" δεν·
"αιώνιο" δεν. Δεν
Υπακούουν τα πράγματα στα ονόματά τους. [...]

Αυτά στη γλώσσα τη δική μου. Κι άλλοι άλλα σ' άλλες. Αλλ'
Η αλήθεια μόνον έναντι θανάτου δίδεται.

«Τα Ελεγεία της Οξώπετρας», 1991

[κ α τ α ρ κ υ θ μ ε ύ ω = πρόκειται μάλλον για ρήμα
κατασκευασμένο από τον ποιητή]

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να **μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
4. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διάρκειας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ